

עת"א 13978/07/16 - יאיר בלטי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 13978-07-16 בלטי(בלליטי) נ' מדינת ישראל
לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד
כב' השופטת זהבה בוסתן
כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין
העותר יאיר בלטי (בלליטי)
נגד מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

לפנינו עתירה כנגד החלטת המשיבה 1 (להלן: "**הוועדה**" או "**ועדת השחרורים**"), מיום 27.06.16, אשר דחתה את בקשתו של העותר, במסגרת דיון חוזר שנערך בהתאם לסעיף 23(ג) לחוק שחרור ממאסר על תנאי תשס"א - 2001 (להלן "**החוק**"), והותירה על כנה את ההחלטה מיום 27.12.15, בה הוחלט להפקיע את רשיונו של העותר למלוא תקופת התנאי (451 ימים).

העובדות

1. העותר ריצה את מאסרו הרביעי לתקופה של 44 חודשים (שכללה הפעלת 3 מאסרים על תנאי), בעקבות 4 גז"ד שניתנו במועדים שונים, במהלך ריצוי מאסרו, וכללו 7 כתבי אישום שעניינם עבירות מרמה שונות. העותר שוחרר על תנאי ביום 22.2.15, ובהתאם להחלטה שהתקבלה במסגרת עתירת אסיר (עת"א 47908-01-15), אותה הגיש כנגד החלטת הוועדה, נקבע בה כי השחרור יהיה בהתאם לתכנית טיפול של מרכז "התחלה חדשה" ובתנאים שיקבעו על ידי הוועדה. בין תנאי השחרור נקבע שעל העותר להתייצב לשיבת המעקב הראשונה ולהציג רישיון אסיר חתום כדין, וקבלות על תשלומי הפיצוי והקנסות.
2. בישיבת המעקב הראשונה שהתקיימה ביום 23.06.15 (וש"ר 38413-11-14), **לא הציג** העותר את שנדרש להציג, קרי, רישיון חתום וקבלות על תשלומי הקנס והפיצוי. לאור קיומו של מידע חסוי שהוצג לוועדה הוזרה העותר שעליו להימנע מכל עיסוק לא חוקי והוא זומן לשיבת מעקב נוספת ליום 20.09.15.
3. ביום 20.09.15, **לא התייצב** העותר לשיבת המעקב. בא כוחו ביקש לדחות את הדיון בטענה שהעותר פונה לחדר מיון. הוועדה דחתה את הדיון ליום 13.10.15, תוך שקבעה כי אם העותר לא יתייצב לשיבת הנדחית תישקל האפשרות לבטל את שחרורו על תנאי.

4. ביום 13.10.15, **שוב לא התייצב** העותר לשיבת המעקב ושוב נטען שהוא פונה לחדר מיון אך לא הוצג לוועדה אישור המאשר את הטענה. ישיבת המעקב נדחתה ליום 27.10.15 והעותר נדרש להציג מסמכים רפואיים המתייחסים למועדים 20.09.15 ו- 13.10.15, אליהם לא התייצב.

5. ביום 27.10.15, **שוב לא התייצב** העותר והוועדה החליטה להפקיע את שחרורו על תנאי (להלן "ההפקעה הראשונה"). בהמשך אותו היום, לאחר שהוועדה סיימה את דיוניה, התייצב העותר והוועדה החליטה לבטל את ההפקעה הראשונה ולדחות את הדיון ליום 10.11.15. הוועדה קבעה שעל העותר להציג אישור על ביקור בחדר מיון מרכז במועדים 20.09.15 ו- 13.10.15 ביחד עם תוצאות הביקור ומצבו, ודיווח מאת "התחלה חדשה" על שיתוף הפעולה שלו עם ההליך הטיפולי, על תוצאות הטיפול, על מצבו בעבודה ועל מעמדו.

6. ביום 10.11.15, **שוב לא התייצב** העותר ובא כוחו טען כי הוא מאושפז בבית החולים קפלן החל מהשעה 02:00. ברור שקיים נציג שב"ס עם בית החולים קפלן העלה כי העותר ביקר בבית החולים קפלן באותו יום ושחרר משם בשעה 04:40. בעקבות זאת, קבעה הוועדה כי העותר "**ממשיך לנסות ולהתל בועדות שוב ושוב אינו מתייצב לדיונים בטענות על אישפוזים ובעיות בריאות, למרות שלפחות היום, הוכח בוודאות שלא היתה כל מניעה, לאחר ששחרר מבית החולים, להתייצב היום עד השעה 11:00, כפי שהורתה לו הוועדה הקודמת ולא עשה כן**". הוועדה החליטה על ביטול שחרורו על תנאי למלוא תקופת התנאי (להלן "ההפקעה השניה").

7. כנגד החלטה זו עתר העותר בפני בית המשפט המחוזי לעניינים מנהליים בחיפה (בעת"א 24163-11-15) וביום 12.11.15 לפניו משורת הדין, הורה ביהמ"ש להשיב את הדיון לוועדה כדי שתבחן את טענות העותר בדבר הטיפולים הרפואיים שמנעו ממנו, לטענתו, מלהתייצב לשיבות.

הובהר לעותר שבמידה ושוב לא יתייצב במועד ולא יהיה בידי אישור כי היה מאושפז בביה"ח באופן המונע ממנו להתייצב לדיון, כי אז לא יוכל עוד לטעון שלא ניתנה לו הזדמנות להציג טענותיו.

בית המשפט הורה לב"כ העותר להגיש לוועדה, עד 7 ימים לפני הדיון, תיק רפואי מלא של העותר, המתייחס לכל התקופה ממועד השחרור, לרבות המועדים בהם לא התייצב בפני ועדת השחרורים, על מנת שוועדת השחרורים תוכל לבחון את הנתונים בתיק הרפואי באופן שיאפשר לה לקבל החלטה, בין היתר, על בסיס אותם נתונים.

8. הדיון בפני הוועדה נקבע ליום 15.12.15 והעותר **לא התייצב** ולא הציג תעודת רפואית המצדיקה את אי הופעתו. בא כח העותר, שהתייצב לדיון, הודיע לוועדה כי העביר "חלק מהחומר הרפואי" (ולא את מלוא התיק הרפואי כפי שהתבקש לעשות). כמו כן הוא הודיע לוועדה כי החל מיום 13.12.15 העותר מאושפז בבית החולים בשל אותה בעיה.

כבר באותו דיון הפנה בא כח המשיב את תשומת לב הוועדה כי מהמסמכים שהוגשו עולה כי העותר ביקר בחדר

מיון במועדים בהם היה קבוע לו דיון אך הוא לא אושפז. בנוסף מסר לוועדה כי נפתח כנגד העותר תיק נוסף בגין זיוף, מרמה והונאה.

חרף אי התייצבותו של העותר החליטה הוועדה לדחות את הדיון ליום 27.12.15 הן משום שהוצג בפניה אישור רפואי מיום 13.12.15 ובו המלצה למנוחה של 5 ימים בבית והן משום שבא כח העותר טען כי אין לו מידע לגבי התיק החדש שעל פי הנטען נפתח כנגד העותר ועליו להתייעץ עם מרשו, לנסות לעקוב אחר התיק ולבחון את משמעותו לפני הדיון.

9. ביום 27.12.15, **שוב לא התייצב** העותר לדיון ושוב לא הציג אישור רפואי מתאים. בא כח העותר הגיש לוועדה אסופת מסמכים רפואיים והציע כי המסמכים יועברו לבדיקת רופא שב"ס. הוועדה בחנה בעצמה את המסמכים וקבעה כי במסמכים שהוצגו לה **לא נמצאה כל אינדיקציה לכך שהעותר היה מאושפז בתאריכים בהם היו קבועים לו דיונים. בנוסף, לא נמצאה הוועדה במסמכים כל נימוק רפואי המצדיק את אי הופעתו של העותר לישיבות החוזרות שנקבעו.** הוועדה קבעה כי אי הופעתו של העותר בפניה מונע ממנה לבצע את תפקידה ולבדוק אם העותר עומד בתנאי שחרורו.

לאור האמור, נוכח התנהלותו של העותר, שקיבל הזדמנויות רבות להתייצב בפני הוועדה, הורתה הוועדה על ביטול שחרורו על תנאי וחיבה אותו לשאת במאסר כאורך תקופת התנאי לאלתר, תוך שדחתה את בקשתו לעיכוב ביצוע (להלן "החלטת ההפקעה השלישית").

10. העותר עתר כנגד החלטה זו ואף הגיש בקשה לעיכוב ביצוע עד למתן הכרעה בעתירה שהגיש (עת"א 56536-12-15).

ביום 31.12.15 **לא התייצב** העותר לדיון שנקבע בבקשה לעיכוב ביצוע וביהמ"ש קבע כי מעיון במסמכים הרפואיים הוא **לא שוכנע שמצבו של העותר מונע ממנו להתייצב לדיון** וכי עיתוי הפניה למרפאה בבוקר הדיון, מעורר שאלות בפני עצמן, וזאת, בין היתר, על רקע עברו הפלילי, שכלל 9 עבירות קודמות, בין היתר, מאותו הסוג.

לדיון נוסף בבקשה לעיכוב ביצוע שהתקיים ביום 11.01.16, **לא התייצב** העותר וההחלטה שלא לעכב את ביצוע ההפקעה נותרה על כנה.

11. גם לדיון בעתירה עצמה, שהתקיים ביום 21.01.16, **לא התייצב** העותר והוצגה בפני בית המשפט תעודת מחלה לפיה הוא חולה מיום 21.1.16 ועד 24.1.16. לפיכך הדיון נדחה ליום 27.01.16 תוך שצוין בהחלטה כי "בתיק זה לא ניתן עיכוב ביצוע כך שניתן לעצור את העותר לאלתר".

העותר **לא התייצב** לדיון בעתירה ביום 27.01.16, וביהמ"ש הורה על מחיקתה.

12. על פס"ד של ביהמ"ש לעניינים מנהליים, הגיש העותר בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון יחד עם בקשה לעיכוב ביצוע (רע"ב 774/16), כשלטענתו הוא לא התייצב לדיון בשל מצבו הרפואי ולא

ניתנה לו הזדמנות לטעון טענותיו בפני הוועדה טרם הפקעת רישיונו.

ביום 02.02.16, דחה ביהמ"ש העליון את הבקשות בציינו שלעותר ניתנו הזדמנויות רבות להתייצב בפני הוועדה ובפני ביהמ"ש, כדי לשטוח טענותיו ולנמק את היעדרויותיו. למעלה מן הצורך עיין בית המשפט (כב' השופטת ברק ארז) במסמכים הרפואיים וקבע **שלא התרשם שיש בהם להעיד על אי מסוגלותו של העותר להתייצב לפחות לחלק מההזדמנויות שניתנו לו**. בנוסף, הדגיש בית המשפט שהעותר עשה דין לעצמו ובחר שלא להתייצב לריצוי יתרת מאסרו במועד שנקבע, וככל שטרם התייצב להמשך ריצוי מאסרו עליו לעשות כן.

13. ביום 04.02.16, ועל אף **שלא התייצב לריצוי המשך מאסרו** בהתאם להחלטת ההפקעה השלישית, הגיש העותר לוועדה בקשה לקיים דיון חוזר בנוכחותו בהתאם לסעיף 23(ג) לחוק. ועדת השחרורים קבעה ביום 01.03.16, שהבקשה לקיום דיון חוזר תידון לאחר שתקום החלטת ההפקעה.

14. העותר **לא התייצב להמשך ריצוי מאסרו ונחשב לעבריין נמלט**.

ביום 14.05.16 נעצר העותר בעקבות תלונה שהוגשה נגדו במשטרה, ורק אז נאסר והחל לרצות את המשך מאסרו.

15. ביום 27.06.16, התקיים דיון בבקשת העותר לשוב ולדון בהפקעת רישיונו על יסוד סעיף 23(ג) לחוק.

בהסכמת העותר, ולאחר שויתר על החסיון הרפואי, הורתה הוועדה להעביר את כל המסמכים הרפואיים שהגיש לבחינתו של קצין הרפואה של שב"ס על מנת שיחווה את דעתו בקשר למצבו של העותר. כמו כן בקשה הוועדה ממשטרת ישראל לקבל לחזקתה את כל הרשומות הרפואיות המצויות בבתי חולים ובמרפאות המתייחסות למסמכים הרלוונטיים ולטיפולים אותם עבר העותר וזאת מאחר ויש צורך לקיים "בירור עובדתי, קרי האם המסמכים אמינים, האם הם מבוססים והאם המצב הרפואי המתואר בהם מחייב ריתוק למיטה ואי הגעה לדיונים". לצורך כך דחתה הוועדה את הדיון ליום 27.7.16.

עוד באותו היום ביקש העותר לחזור בו מהסכמתו להסרת החסיון רפואי וביקש לקיים את הדיון בבקשתו על אתר בטענה כי ביום 12.11.15, בעת"א 24163-11-15, כבר ניתנה החלטה לבדוק את תיקו הרפואי.

לאחר שמיעת הצדדים החליטה הוועדה להשאיר את החלטת ההפקעה על כנה.

הוועדה הביעה תמיהה מדוע לא בוצעו הוראותיו של סגן נשיא ביהמ"ש המחוזי בחיפה, כב' השופט שפירא, שהורה לבדוק את המסמכים הרפואיים "ועד היום הנושא לא נבדק". בנימוקיה ציינה הוועדה כי החלטתה להותיר את החלטת ההפקעה השלישית על כנה מושתתת **בעיקר** על כך שהעותר ביצע לכאורה עבירה חדשה בזמן האחרון וכתוצאה מכך הפר לכאורה את תנאי השחרור על תנאי.

על החלטה זו הוגשה העתירה שבפנינו.

נימוקי העתירה

16. נפל פגם בהחלטת הוועדה, המצדיק התערבות בית השפט. ההחלטה בלתי סבירה, אינה מנומקת, נקודתית ואינה מבוססת מבחינה ראייתית, ועל כן דינה להתבטל.

17. הוועדה סברה כי החלטת ההפקעה מיום 27.12.15 תמוהה, שכן ועדת השחרורים לא מילאה אחר הוראות ביהמ"ש ולא בחנה את המסמכים הרפואיים שהיו בידי העותר והיו נימוק לאי התייצבותו לשיבת המעקב. למרות האמור החליטה הוועדה להותיר את ההפקעה על כנה בשל קיומה של עבירה חדשה בתוך תקופת הרישיון, המהווה הפרה של תנאי שחרורו.

18. הוועדה לא בחנה את טענות העותר בבקשתו לקיום דיון חוזר ובחרה להיתלות בנימוק שנפתח כנגדו תיק חדש בתוך תקופת הרישיון. הוועדה בחרה להסתפק בעיון במרשם הפלילי של העותר, ממנו עלה שנפתח נגדו תיק חקירה, מבלי להידרש לבחינה מקיפה יותר, כדי שרמת ההוכחה תהא גבוהה יותר.

הוועדה הייתה צריכה לבחון את הראיות לגופן ולהגיע למסקנה אם אמנם המשיב הפר את תנאי שחרורו במהלך תקופת התנאי (רע"ב 10031/04 היועמ"ש נ' ועדת השחרורים ואיסמעיל סמהדן).

19. לעותר עומדת חזקת החפות, שכן החקירה בעניינו לא הבשילה לכדי הגשת כתב אישום, כך שלא היה מקום לתת משקל מכריע ובלעדי לעצם פתיחת תיק החקירה כנגדו, כאשר מלכתחילה הופקע רשיונו בנימוק של אי התייצבותו לשיבות מעקב.

20. החלטת הוועדה מנוגדת לחוק ולפסיקה. בהיות הוועדה רשות מנהלית מעין-שיפוטית היא הייתה חייבת להחליט על בסיס מכלול הראיות המנהליות המונחות בפניה ותוך בחינת מכלול השיקולים הרלוונטיים.

הפרקטיקה המקובלת, משיקולי יעילות וצדק, היא לאפשר לרשויות החוקרות לבחון את הראיות ולהחליט אם להגיש כתב אישום ובמידה ויוגש כתב אישום להמתין עד שיכריע ביהמ"ש את הדין. רק לאחר מתן גז"ד (ככל שיורשע הנאשם) ניתן לפנות לוועדה בבקשה לבטל את השחרור על תנאי לפי סעיף 22 לחוק.

לעותר נגרם עיוות דין, שכן במידה והחקירה לא תבשיל לידי הגשת כתב אישום ויוחלט על סגירת התיק מחוסר אשמה לא ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו.

21. העותר קיים את תנאי השחרור המהותיים. ההחלטה בדבר הפקעת מלוא תקופת התנאי היא

קשה וחריגה ואינה עומדת במבחני הסבירות והמידתיות, בפרט כאשר במשך כל חודשי שחרורו העותר שמר על רצף תעסוקתי, התמיד בהליך השיקומי, הגיע לשיחות טיפוליות ועשה מאמצים רבים לשיקום חייו בהיבטים רבים.

22. ההחלטה לוקה בחוסר סבירות מאחר והוועדה לא בחנה אפשרויות סבירות נוספות, בשים לב לחומרת ההפרה, טיבה ומידת הסכנה הנשקפת לציבור.

גם החלטת הוועדה מיום 27.12.15, לוקה בחוסר סבירות קיצוני המצדיק התערבות שיפוטית, שכן הוחלט בה על ביטול מלוא תקופת רישיונו של העותר רק בגלל שלא התייצב לשיבת המעקב כשיש בידיו אישור רפואי המעיד על מצבו הרפואי באותו מועד כך שאין המדובר בהפרה מהותית.

23. הוועדה לא שקלה כלל את האופציה של הפקעת חלק מתקופת הרישיון.

הוועדה שגתה כשלא הפעילה באופן מידתי את שיקול דעתה ולא הביאה בחשבון את חומרת ההפרה, שאינה מהחמורות. אין במקרה זה יחס ראוי בין ההפרה לתוצאתה.

24. הוועדה שגתה בקביעתה שהעותר מהתל בה שוב ושוב, שכן הוא התייצב לפניה בדיון הקודם, כמו גם לשלושה דיונים נוספים.

25. הוועדה לא נתנה דעתה לנזקים שעלולים להיגרם לעותר בעקבות המאסר, בפרט לתפנית החיובית שחלה בעניינו. בהשבתו למאסר יש כדי לגרום לרגרסיה קשה במצבו.

26. ביום 21/9/16 הגיש ב"כ העותר הודעה דחופה ובקשה לביהמ"ש אליה צירף חוות דעת מקצועית של ד"ר דיצה גרוס שאליה פנה לאור הערות ביהמ"ש והספק הממשי שהוטל בעותר בעניין המסמכים הרפואיים ולטענתו לפי חוות דעתה אין ספק שהעותר לא התייצב לשיבת המעקב בגלל חרדה והתקפי קוצר נשימה קשים.

לטענתו, גורמי הרפואה בשב"ס לא בדקו את תיקו הרפואי של העותר, כפי שהחליט ביהמ"ש המחוזי בחיפה ובאשר לתלונה שהגישה בת זוגו לשעבר של העותר, עומדת לו חזקת החפות.

27. בבקשתו לתת החלטה בקשר להודעה ולבקשה הנ"ל כתב העותר בעצמו שלאחר שחרורו החלו להופיע אצלו תסמיני חרדה, שהחריפו את מחלת האסתמה ממנה סבל והתפתחו בה התקפי קוצר נשימה קשים במיוחד, הטיפול הרפואי שקיבל לא הועיל לו ומצבו הרפואי החמיר כל פעם שנדרש להגיע לשיבת מעקב בצפון הארץ.

בהמשך הבקשה הוא מעלה טענות כלפי החלטות הוועדה וביהמ"ש שנטענו בעתירה ובדין בע"פ ובאשר לתלונת בו זוגו הוא טוען שלא נחקר בגין מרמה וזיוף, לאחר חקירתו שחרר אותו ביהמ"ש ללא תנאים והוא ביקש לזרז את החקירה ולהחליט, אך ללא הועיל.

28. בחקירתו טוען העותר שביהמ"ש התעלם מטענותיו, סירב לשמוע את דבריו למרות בקשתו וחש עוינות ותוקפנות מצד האב"ד כשבחר להיצמד לאמת בניגוד לדרישת האב"ד שימשוך את העתירה.

נאמר כבר עתר כי טענת העותר חסרת בסיס, שכן מעבר לאמור בעתירה שמע ביהמ"ש באריכות את דברי ב"כ העותר וגם אם אב"ד הציע לעותר למשוך את עתירתו, ההצעה באה לאחר עיון בעתירה ובכתב התגובה של המשיב ושמיעת טיעוני ב"כ הצדדים.

תגובת היועמ"ש

29. החלטת הוועדה נעשתה בסמכות ובסבירות, היא ראויה ומבוססת על אדנים יציבים לאור נתוני העותר.

בנסיבות העניין, ההחלטה מחויבת המציאות שכן כל החלטה אחרת שמה ללעג את החוק ומוסד וועדת השחרורים, כמו גם את רכיב ההרתעה המתלווה לשחרור על תנאי.

30. ב"כ העותר נמנע מלפרט את השתלשלות העניינים במלואה. בניגוד לטענתו שרק בשל היעדרותו ביום 27.12.15, שנתמכה במסמכים רפואיים, הופקע רישיונו, עולה שלמעט ישיבת המעקב הראשונה ביום 23.06.15, העותר לא התייצב ולו לישיבה אחת, הן לדיונים בפני הוועדה או לדיונים בפני מותבים שונים בביהמ"ש המחוזי בחיפה.

ניתנו לעותר מספר רב של הזדמנויות לשטוח את טענותיו, אך הוא בחר מטעמיו שלא לעשות כן.

31. בהתאם להחלטת ביהמ"ש בעת"א 24163-11-15, נבחנו המסמכים הרפואיים שהציג העותר הן על ידי הוועדה (ביום 27.12.15), הן ע"י ביהמ"ש המחוזי בחיפה בעת"א 56536-12-15 והן ע"י ביהמ"ש העליון ובכולם נקבע שאין בהם כל אינדיקציה שהעותר היה מאושפז במועדים הרלוונטיים ולא היה מסוגל להתייצב לדיונים.

32. העותר עשה דין לעצמו ולא התייצב לריצוי מאסרו עפ"י החלטת ההפקעה השלישית חרף העובדה שהבקשות לעיכוב ביצוע ההפקעה נדחו על ידי הוועדה, על ידי ביהמ"ש המחוזי ועל ידי ביהמ"ש העליון.

33. החלטת הוועדה מיום 27.06.16 התבססה, בין היתר, על כך שהעותר ביצע עבירות בעת האחרונה (לרבות תיק חקירה שנפתח כנגדו באפריל 2016). טענת ב"כ העותר שלא נפתחו כנגדו תיקי חקירה אינה נכונה.

על פי החוק ניתן להגיש בקשה לביטול שחרור על תנאי בעת שבוצעה עבירה. החוק אינו נוקט במועד בו תוגש בקשת ההפקעה. אמנם רשויות התביעה נוהגות להמתין עד לקבלת גז"ד אך הדבר אינו מתחייב מהחוק.

בנסיבות מקרה זה, ברי כי התנהלותו של העותר שעשה דין לעצמו, עמדה בבסיס הבקשה לביטול שחרורו על תנאי ואליה הצטרפו תיקים חדשים שנפתחו כנגדו.

דין והכרעה

1. בפתח הדברים נאמר שאנו דוחים את בקשת העותר לקבל כראיה במסגרת הדיון בעתירה את חוות דעתה של ד"ר גרוס, שצורפה לבקשה שלא כדין וללא בקשת וקבלת רשות של ביהמ"ש.

2. ביהמ"ש בוחן את סבירות החלטתה של הוועדה על סמך הנתונים בכתב ובע"פ שהוצגו בפניה ועל פי הטיעונים שנטענו בפניה.

חוה"ד נושא הבקשה לא הייתה בפני הוועדות ובפני בתי המשפט שדנו בטענות העותר באשר לסיבת אי התייצבותו לשיבות המעקב ולדיונים בפניהם.

3. עיון בחוות הדעת מעלה שהיא נתבקשה לחוות דעתה ע"י העותר בעצמה, היא איננה רופאה, לא בדקה את העותר וחוות דעתה ניתנה רק על פי מסמכים שנשלחו אליה על אירועים שחלו בשנת 2015 (ראה סוף עמ' 1 לחוה"ד).

חוות הדעת של ד"ר גרוס מתייחסת במישרין לאי התייצבותו לשיבות המעקב בימים 27/12/15 ו-31/12/15 ואינה מתייחסת לשיבות מעקב ולישיבות נוספות של הוועדה ובתי המשפט כמתואר לעיל.

4. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הבקשה לצירוף חוות דעתה של ד"ר גרוס, שאין בה כדי להסביר את התייצבותו של העותר לשיבות הוועדה וביהמ"ש אליהן לא התייצב ואת אי התייצבותו לריצוי מאסרו לאחר שהופקע רישיונו.

5. העותר מבסס את עתירתו על שלוש טענות:

ראשית, החלטת ביהמ"ש המחוזי בחיפה בעת"א 24163-11-15 מיום 12.11.15 לבחון את המסמכים הרפואיים שבידיו והיוו נימוק לאי התייצבותו לדיונים לא קיומה ועל כך הביעה הוועדה בהחלטתה נשוא העתירה תמיהה. שנית, הוועדה לא בחנה לגופן את הראיות בקשר לתיק החקירה החדש שנפתח נגדו אלא הסתפקה בעיון במרשם הפלילי. שלישית, העותר קיים את תנאי השחרור המהותיים.

לטענת העותר בנסיבות אלה הפקעת הרישיון, ועוד למלוא התקופה, אינה עומדת במבחני הסבירות והמידתיות,

והיה על הוועדה לבחון אפשרויות נוספות.

לאחר שעיינו בעתירה ובתגובה ושמענו את טענות הצדדים, דעתנו היא כי יש לדחות את העתירה מטעמי סף ואף לגופה.

6. על פי סעיף 28 לחוק, עתירת אסיר המוגשת מכח החוק מוגשת כעתירה מינהלית לפי הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, תש"ס-2000.

סעיף 8 לחוק בתי המשפט לעניינים מנהליים קובע כי בית משפט לעניינים מינהליים ידון בעתירה מינהלית ובערעור מינהלי בהתאם לעילות, לסמכויות ולסעדים שלפיהם דן בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשינויים המחויבים לגבי עתירה מינהלית ולגבי ערעור מינהלי.

כלל יסוד לגבי העתירות המוגשות לבית המשפט הגבוה לצדק הוא התנהלות בתום לב ובנקיין כפיים.

בפרק העובדות פרטנו באריכות את התנהלותו של העותר לפני ואחרי ששחרורו על תנאי הופקע.

העותר שוחרר על תנאי ביום 22.2.15 ולמעט לישיבת המעקב הראשונה, אליה התייצב ללא האישורים שנדרש להציג, לא התייצב במשך למעלה משנה לאף ישיבת מעקב בעניינו למרות הזדמנויות רבות שנתנו לו להתייצב ולהציג את המסמכים המצביעים על מצבו הרפואי ולשטוח את טענותיו.

העותר התייצב ב- 24.2.15, מועד בו התקיים דיון לקביעת תנאי השחרור של העותר. לאחר מכן התייצב העותר לישיבת המעקב הראשונה ביום 23.6.15, היא ישיבת המעקב היחידה אליה התייצב, אך הוא לא הציג בפני הוועדה את המסמכים אותם הוא נדרש להציג. לדיון ביום 27.10.15, לא התייצב העותר לישיבת המעקב שהיתה קבועה בשעה 8:30. בשעה 12:30 נתנה הוועדה את החלטת ההפקעה הראשונה. רק בשעה מאוחרת יותר התייצב העותר בפני הוועדה, ללא המסמכים הרפואיים שהתבקש להציג, והוועדה החליטה לבטל את החלטת ההפקעה הראשונה ולאפשר לעותר להתייצב בפניה במועד נדחה, להמציא את המסמכים ולקיים דיון לגופו.

לא רק לישיבות המעקב לא התייצב העותר אלא הוא לא התייצב גם לריצוי המשך מאסרו, על אף שידע כי בקשותיו לעיכוב ביצוע שהוגשו לוועדה, לבית המשפט לעניינים מנהליים ולבית המשפט העליון (שאף לדיונים אליהם לא התייצב) נדחו. העותר הגדיל לעשות וגם לדיון בבקשה לקיום דיון חוזר בנוכחותו, שהתקיים ביום 1.3.16, לא התייצב.

די בהתנהלות זו כדי לדחות את העתירה על הסף.

7. כלל יסוד נוסף לגבי עתירות מנהליות הוא גילוי מלוא הפרטים הרלוונטיים לבית המשפט. בדיון בפנינו נטען כי העותר התייצב ל-3 דיונים - בפברואר, ביוני ובאוקטובר, אך מהמתואר לעיל עולה כי מדובר בטענה שיש בה כדי להטעות. העותר התייצב לדיון מעקב אחד בלבד בחודש יוני, כאשר הדיון בפברואר היה דיון בתנאי שחרורו ואילו לדיון באוקטובר התייצב שלא בשעה שנקבעה.

יתרה מכך, בעתירה נטען כי ביום 16.2.15 שוחרר העותר בשחרור מוקדם במסגרת עתירה שהגיש לוועדת השחרורים וביום 27.12.15 לא התייצב לשיבת מעקב מסיבות בריאותיות (חום גבוה וקוצר נשימה שהצריך אינהלציה כל חצי שעה). וועדת השחרורים החליטה לבטל את שחרורו על תנאי "לאור התנהלותו השלילית למרות ההזדמנויות שניתנו לו, זאת בהעדר נוכחותו" הא ותו לא (ראה סעיפים 3-4 לעתירה).

אלא שהעתירה כלל אינה מפרטת את התנהלותו של העותר בין 16.2.15 ועד לדיון ביום 27.12.15, כאשר עולה ממנה כי שחרורו על תנאי הופקע "רק" בשל אי התייצבותו של העותר לשיבת המעקב ביום 27.12.15 מטעמים רפואיים בהתאם לנספח ב', הנספח הרפואי היחיד שצורף לעתירה.

גם את אי התייצבותו לדיון בבקשה לקיום דיון חוזר בנוכחותו לא הזכיר העותר בעתירתו. בעתירה צוין כי הבקשה הוגשה ביום 4.2.16, וביום 23.6.16 החליטה ועדת השחרורים לזמן את הצדדים לדיון חוזר בנוכחותו (סעיפים 5-6 לעתירה). אין בעתירה כל אזכור לעובדה כי ביום 1.3.16, כבר התקיים דיון בבקשה לדיון חוזר אליה לא התייצב העותר וזו נדחתה עד לאחר שהעותר יקיים את ההחלטה המפקיעה את רשיונו, דבר שהתאפשר רק לאחר שנעצר, ולא מחמת התייצבותו למאסר באופן עצמאי.

גם מטעם זה יש מקום לדחות את העתירה על הסף.

מעבר לנדרש נציין כי יש לדחות את העתירה אף לגופה.

8. על פי החלטתו של כב' השופט שפירא בעת"א 24163-11-15, בוטלה החלטת ההפקעה השניה והדיון הוחזר לוועדה כדי שתבחן את המסמכים הרפואיים שהעותר נדרש להגיש לה עד 7 ימים לפני הדיון. לקראת אותה ישיבה הגיש העותר רק חלק מהתיעוד הרפואי הרלוונטי (ראה דברי ב"כ בעמ' 16 ש' 18 בפרוטוקול הדיון שצורף כנספח יא לתגובת המשיב), אך הוא לא התייצב לדיון. אף על פי כן לא הופקע רשיונו כבר באותה ישיבה וניתנה לו הזדמנות נוספת להתייצב לדיון נדחה ביום 27.12.15, שגם אליו לא התייצב. ב"כ העותר שהתייצב לדיון ביום 27.12.15, הגיש אסופת מסמכים רפואיים והציע כי הם יבדקו על ידי רופא שב"ס. הוועדה קבעה כי באסופת המסמכים שהוגשה לה **אין כל אינדיקציה לכך שהעותר היה מאושפז בתאריכים בהם היה קבוע לו דיון בפני הוועדה ואין בהם כל נימוק המצדיק את אי התייצבותו של העותר בפני הוועדה בישיבות חוזרות שנקבעו לו**, ובפעם השלישית הופקע שחרורו על תנאי.

לדיונים בעתירה שהגיש העותר כנגד החלטה זו (עת"א 56536-12-15) ובבקשה לעיכוב ביצועה לא התייצב העותר. בהחלטתו הדוחה את הבקשה לעיכוב ביצוע ציין ביהמ"ש כי מעיון בתיעוד הרפואי עולה כי **אין המדובר בהפניה לאישפוז אלא בבעיות רפואיות בגין הופנה העותר אל רופא המשפחה או אל רופא בקופת חולים**, כך גם נקבע על ידי בית המשפט העליון בבקשה לעיכוב ביצוע שהגיש העותר לאחר שעתירתו נדחתה והפקעת הרישיון נותרה על כנה: **"אף אני לא התרשמתי כי האישורים שצורפו לבקשה מעידים על כך שהמבקש לא היה מסוגל להתייצב לדיון לפחות**

בחלק מההזדמנויות שפורטו".

9. בהחלטתה השניה מיום 27.6.16 הביעה הוועדה תמיהה מדוע לא קוימה החלטת בית המשפט בעת"א 24163-11-15 אשר הורתה על בדיקת המסמכים הרפואיים. כמפורט לעיל, הוראת בית המשפט לבחון את המסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי העותר קוימה על ידי הוועדה ונבחנה על בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון, והוועדה שגתה כשקבעה כי המסמכים הרפואיים לא נבדקו.

10. זאת ועוד, בדיון הראשון שהתקיים ביום 27.6.16, ניתנה לעותר הזדמנות נוספת כאשר לאחר שהתקבלה הסכמתו לוותר על סודיות רפואית הורתה הוועדה כי מצבו הרפואי של העותר במועדים הרלוונטיים יבחן פעם נוספת והפעם על ידי גורם מקצועי. כן הורתה הוועדה לבחון את אמינותם של המסמכים ולצורך כך הורתה להעביר את המסמכים לעיונו של רופא שב"ס על מנת שיגיש לועדה את חוות דעתו בקשר למצבו של העותר כעולה מאותם מסמכים, בהצלבה לתיק הרפואי המצוי בחזקת שב"ס. השאלה שהופנתה לרופא שב"ס היתה "האם אכן היה במצבי סיכון או מצב שחייב טיפול רפואי דחוף שלא אפשר לאסיר להגיע במועדים שנקבעו, קרי, במועדים שנרשמו התעודות הרפואיות המצ"ב".

על מנת לבחון את אמינות המסמכים הורתה הוועדה למשטרת ישראל לקבל לחזקתה את הרשומות הרפואיות המצויות בבתי חולים ובמרפאות המתייחסות למסמכים הרלוונטיים ולטיפולים הרלוונטיים אותם עבר העותר בתאריכים הללו, שבהסתמך עליהם הוצאו האישורים.

מי שסיכל את אפשרות נוספת זו הוא העותר שחזר בו לאחר פרק זמן קצר מהסכמתו בנימוק כי הוא אינו מוכן להמתין חודש נוסף עד לסיום הבדיקה, מאחר שההוראה לבחון את תיקו הרפואי כבר ניתנה בבית המשפט המחוזי.

11. כפי שהצבענו לעיל, הוראת בית המשפט המחוזי קוימה והוועדה נתפסה בענין זה לכלל טעות. המסמכים הרפואיים אותם הציג העותר נבחנו על ידי הוועדה ועל ידי שתי ערכאות של בית המשפט וכולם הגיעו למסקנה כי אין במסמכים אותם הגיש העותר כדי לאשש את טענותיו בדבר מצב רפואי שלא איפשר את התייצבותו בבית המשפט.

חסד עשתה הוועדה עם העותר כאשר הורתה, חרף התנהלותו של העותר, להעביר את המסמכים לבחינתו של רופא שב"ס. אלא שהעותר, כדרכו, סיכל את אפשרות בחינת המסמכים פעם נוספת על ידי גורם מקצועי, בכך שחזר בו מהסכמתו לוותר על הסודיות הרפואית ואין לו להלין אלא על עצמו. יתר על כן, התנהלותו של העותר עד כה מעלה כי לא מן הנמנע שחזרתו מהסכמתו לוותר על הסודיות הרפואית נעוצה בכך כי העותר יודע אל נכון כי לא יהיה במסמכים אלה כדי לתמוך בטענתו בדבר סיבת אי התייצבותו לדיוני הוועדה ולדיוני בית המשפט.

12. אף אנו סבורים, כפי שסברו הוועדה ובית המשפט בדיונים הקודמים, כי העותר התל בוועדה ובבית

המשפט פעם אחר פעם והוא ממשיך בדרכו זו.

אנו סבורים כי התנהלותו של העותר מצדיקה כשלעצמה את הפקעת רשיונו למלוא תקופת הרישיון. העותר הפגין זלזול רבתי בועדה ובבית המשפט, בכך שלא התייצב לדיונים בפניה ולא איפשר לה לקיים את תפקידה ולבחון אם הוא מקיים את תנאי השחרור. ההחלטה להפקיע את מלוא תקופת הרישיון, בנסיבות הענין, היא החלטה מחויבת המציאות שכן כל החלטה אחרת שמה ללעג את החוק ומוסד וועדת השחרורים, כמו גם את רכיב ההרתעה המתלווה לשחרור על תנאי.

13. לא היה מקום לשקול אפשרויות נוספות כגון אזהרת העותר, חיובו בתקופת רשיון נוספת או הפקעה חלקית של תקופת הרישיון, לאור התנהלותו של העותר.

כאמור, במשך למעלה משנה, לא התייצב העותר בפני הוועדה למרות ההזדמנויות הרבות שניתנו לו. טענתו של העותר כי אי התייצבותו נבעה מטעמים רפואיים נשללה על ידי הוועדה ובית המשפט שעיינו במסמכים שהוגשו על ידי העותר ואפשרות לבחינת המסמכים על ידי גורם מקצועי סוכלה על ידי העותר. העותר גם לא קיים את החלטת הוועדה שהפקיעה את רשיונו בשלישית למרות שכל בקשותיו לעיכוב ביצוע נדחו. לגבי עותר כזה, אין מקום לשקול אפשרויות אחרות מקלות יותר שכן העותר הוא עבריין מרמה סדרתי שהמשיך בהתנהלותו זו גם כלפי הוועדה ובית המשפט.

14. בהתייחס לפסיקה אליה הפנה ב"כ העותר, שם לא הופקע רשיונם של העותרים חרף הפרת תנאי השחרור, אין ללמוד ממנה גזירה שווה לעניינו שכן כל מקרה לנסיבותיו ובכלל זה חומרת ההפרה, עוצמתה, סוג ההפרה ומועד ההפרה.

בע"מ 1505/06 (נצ') **חמד נ' ועדת שחרורים**, העותר לא התייצב לשיבת מעקב אחת, אליה שכח להתייצב, וזאת בשונה מעניינו כאשר העותר לא התייצב לכל ישיבות המעקב ולא איפשר לבדוק את הסיבה לאי התייצבותו.

ברע"א 7498/02 **שלום קרה נ' מדינת ישראל** הוגשה הבקשה להפקעת השחרור שבועיים לפני מועד תום תקופת הרישיון. בפני הוועדה הוצגו ראיות מהם עלה כי במהלך תקופת השחרור לא נפתחו כנגד העותר תיקים נוספים, כאשר בית המשפט סבר כי נשיאת חלק מתקופת המאסר בלבד היא אפשרות מידתית יותר בנסיבות אותו ענין. כאמור בעניינו, העותר לא התייצב בפני הוועדה ולא איפשר לה לבחון את סיבת אי התייצבותו ובכך אף מנע ממנה לבחון ולפקח אם הוא מקיים את שאר תנאי השחרור.

כך גם בענין ע"א (נצ') 666/08 **אלימלך נ' ועדת השחרורים** קבעה הוועדה כי העותר לא כשל ולא חטא

בביצוע מעשה פלילי וכי הוא עזב את ההוסטל לראשונה כ- 10 חודשים לאחר שנקלט שם, ומה שהניע אותו לעזוב לא היו נטיות עבריות אלא קשיים שהתעוררו במשפחתו.

15. טענת העותר כי החלטת ההפקעה מושתת רק על נימוק שהוא ביצע לכאורה עבירה נוספת בזמן האחרון, אינה מדויקת. הוועדה קבעה כי החלטתה "**מושתתת בעיקר**" על נימוק זה ולא קבעה כי היא "**מושתתת רק עליו**". כפי שהצבענו לעיל ניתנה לעותר האפשרות להוכיח, באמצעות גורם מקצועי, את טענתו כי בכל הפעמים בהם הוא לא התייצב לשיבות הוועדה נבע הדבר מטעמי בריאות וזאת למרות שגם הוועדה, גם בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון לא מצאו כי מהמסמכים שהציג בפניהם עולה שלא יכול היה להתייצב, אך העותר חזר בו מהסכמתו לעריכת הבדיקה האמורה.

סעיף 20 (א) לחוק קובע כי אסיר ששוחרר על-תנאי ועבר עבירה נוספת בתקופת התנאי, תבטל הוועדה את שחרורו ותחייבו לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי.

הפסיקה קבעה כי פרשנותו של סעיף 20 מאפשרת להגיש בקשה להפקעת רישיון האסיר על יסוד ראיות מנהליות המצביעות על כך שהאסיר עבר עבירה נוספת:

"אכן, ככלל, הרשעה בעבירה נוספת בבית-משפט די בה כדי להוות הוכחה בפני ועדת השחרורים כי נעברה עבירה כאמור. זו היא הפרקטיקה המקובלת, בייחוד לאחר שהחוק תוקן, והוא מאפשר כיום לבטל שחרור על-תנאי עד שלושה ודשים לאחר מתן גזר-הדין בעבירה הנוספת (ראו הוראת-סעיף 22(א)(1) לחוק).

.....

הנה-כי-כן, על-פי לשון הברורה של הוראות הסעיפים הנ"ל (סעיפים 23 (א) ו- (ב) ו 16(ו) לחוק), היה על הוועדה לשקול "כל מידע הנוגע לענין שהובא בפניה", ובכלל זה הראיות המינהליות שביקשה באת-כוחו של היועץ המשפטי לממשלה להציג בנוגע לשאלת מועד ביצועה של העבירה הנוספת על-ידי המשיב.

מסקנה זו מתבקשת גם מהגדרת תפקידה ומאופייה של ועדת השחרורים כוועדה סטוטורית מעין-שיפוטית, אשר איננה קשורה בדיני הראיות ואשר רשאית לקבל כל מידע שהוא רלוונטי להחלטתה. הכרעותיה של ועדת השחרורים מתקבלות שלא על-פי רף ההוכחה הנדרש בפלילים כי אם בהתאם לרף ההוכחה הנוהג בפני רשות מינהלית מעין-שיפוטית. עמד על כך בית-משפט זה בעבר בזו הלשון:

"ביטול הרישיון הינו פעולה מעין-שיפוטית של ועדת השחרורים הנעשית לאחר שהוענקה לאסיר זכות הטיעון... על ועדת השחרורים להשתכנע - על-פי מידת השכנוע המוטלת על רשות שלטונית הממלאת תפקיד מעין-שיפוט - כי קיים חומר ראיות שיש בו לכאורה כדי לשכנע רשות ציבורית סבירה בקיום התשתית העובדתית המצדיקה הפעלת סמכותה... אכן, ועדת השחרורים אינה בית-משפט, ואין היא צריכה להשתכנע באשמת האסיר כפי שבית-משפט הדן בעניינו חייב

להשתכנע. ועדת השחרורים היא חלק מהרשות המבצעת, והיא חייבת להשתכנע על-פי האופן שבו רשות שלטונית סבירה, אשר החלטתה פוגעת בזכויות אדם, צריכה להשתכנע... (ע"א 1613/91 ארביב נ' מדינת ישראל [1], בעמ' 772-773; וראו גם רע"ב 2018/97 שטרית נ' ועדת השחרורים [2], בפיסקה 11 לפסק-דינו של הנשיא ברק). (רע"ב 10031/04 היועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השחרורים ואיסמעיל סמהדן).

16. במהלך הדיון ביום 27.6.16, טען ב"כ העותר כי הוא לא ביצע כל עבירות במהלך תקופת התנאי, וב"כ המשיב העמיד את הדברים על דיוקם וכמשתקף מפרוטוקול הדיון הציג בפני הוועדה את תיק פ"א 23303-16, שעניינו זיוף בכוונה לקבל דבר במרמה, איומים, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, תקיפת בן זוג ועוד. למרות שלעותר ניתנה האפשרות לומר דבריו לוועדה לאחר דברי ב"כ המשיב הוא לא הכחיש את המיוחס לו בתיק החקירה שנפתח ולא ביקש להמתין עד למיצוי החקירה. בדיון בפנינו טען בא כח העותר כי מדובר בתיק אלמ"ב הכולל תלונה הדדית של העותר ואשתו.

17. גם אם לא היה מקום לקבוע שהטעם העיקרי להפקעת רישיונו של העותר הוא ביצועה לכאורה של עבירה נוספת, הרי שהחלטת ההפקעה לגביה התבקש הדיון החוזר הושתתה על אי התייצבותו של העותר לדיונים בפני הוועדה, קרי, אי קיום תנאי השחרור ולא על סעיף 20 לחוק.

מכל מקום ברור כי בהתחשב בהתנהלותו של העותר, המצדיקה, כשלעצמה, את הפקעת הרישיון, אין בעובדה שהוועדה ציינה כי עיקר החלטתה מבוסס על העבירה הנוספת לכאורה, כדי לאיין את התוצאה אליה היא הגיעה.

18. באשר לטענת העותר כי הוא לא הפר כל תנאי מהותי מתנאי השחרור יש לציין כי הוועדה במהלך דיוניה הבהירה כי בהעדר התייצבות של העותר לדיונים היא אינה יכולה לקיים את מטלת הפיקוח שלה (ראה סעיף 10 בפרק העובדות).

כעולה מפרוטוקול הדיון מיום 27.6.16, ב"כ העותר הציג בפני הוועדה עדכון ממרכז "התחלה חדשה" מנובמבר 2015 וטען כי העותר היה בטיפול כמעט 9 חודשים, כאשר על פי משך ההפקעה תקופת השחרור על תנאי היתה למעלה משנה (451 יום).

נציין כי גם אם עמד העותר בתנאי השחרור הנוספים שנקבעו (ואין בידינו כלים לקבוע כי כך הדבר, כפי שאף לא היו בידי הוועדה) הרי שלא ניתן להסכין עם התנהלותו של העותר, שהיתל בוועדה ובבית המשפט, כאשר לא הגיע לדיוני המעקב ולדיונים בבקשתו לעיכוב ביצוע, ההחלטות שהפקיעו את שחרורו על תנאי. מספר הדחיות הרב וההזדמנויות הרבות שנתנו לעותר להתייצב ולהציג את המסמכים המבוקשים מדבר בעד עצמו.

19. לאור כל האמור, אנו דוחים את העתירה.

ניתן היום, ל' תשרי תשע"ז (1 נובמבר 2016) במעמד ב"כ הצדדים.

שמואל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסתן, שופטת

אברהם טל, נשיא
אב"ד